

# Sluha dvou pánů

Posledním dílem na seznamu povinné četby pro školní rok 2020/2021 je Sluha dvou pánů od italského dramatika Carla Goldoniho. Tištěnou podobu této komedie jsem si stáhl v podobě e-knihy na stránkách [Městské knihovny](#) vydané touto institucí roku 2021. Je digitalizací původního vydání z roku 1950 od nakladatelství Umění lidu. Dílo z italštiny přeložil Jaroslav Pokorný.

Sluha dvou pánů je divadelní hra, dramatem – žánrem je komedie. Autor divákům předkládá děj především pomocí jednoduchých dialogů, nebojí se použít nespisovný jazyk. Hra je rozdělena na tři dějství. Goldoniovým cílem bylo především rozesmát diváka, ale také předat myšlenku, že lež dříve či později vyplave na povrch, ať už je tajena sebelépe. Příběh se odehrává v 18. století v Benátkách. Ústřední postavou dramatu je Truffaldino. Je to vtipný sluha, nebo se o to alespoň pokouší, je ale také vychytralý, negramotný a neštítí se lži. Rozhodne se pracovat pro ne jednoho, ale dva pány: Beatrice a Florinda, a tím získat dvojnásobný plat. Zároveň ale nechce, aby se jeden z jeho zaměstnavatelů o jeho úskoku dozvěděl, a tedy přišel o jednu z prací. To ho nejednou přivede do nepříjemné situace. Ke konci Truffaldinovo tajemství vyplave na povrch a celý děj se velmi zamotá, ale končí jako každá komedie vesele.

Carlo Goldoni se narodil roku 1707 v Benátkách do rodiny lékaře. Vystudoval právo a po nějaký čas působil jako tajemník. Nakonec se ale začal plně věnovat divadlu. Tím se také proslavil – především svými komediemi. Dohromady napsal zhruba 267 divadelních her, hlavně komedií, které psal opravdu dobře. Je považován za nejslavnějšího italského dramatika 18. století. Mnohé z jeho her se hrají dodnes v divadlech po celém světě. Jeho hry byly publikem oblíbené, občas ho ale dostaly do problémů. Mezi jeho nejslavnější díla patří Kolos, Belisar, Komteska či Lhář. Sluha dvou pánů je klasicistním dílem, první verzi napsal roku 1746. V prvních provedeních byly některé části díla ponechány improvizaci. Roku 1789 však Goldoni Sluhu dvou pánů přepracoval a v této verzi se dnes nejčastěji hraje.

**VRCHNÍ:** *Odnes ten puding.*

**TRUFFALDINO:** *Počkej, hned jsem zpátky. (Vezme druhou paštiku a jde s ní k FLORINDOVI.)*

**VRCHNÍ:** *Co jančíš? Paštika patří semhle —!*

**TRUFFALDINO:** *To je docela v pořádku, to taky vím a taky jsem ji tam odnes. A můj pán poslal tyhle čtyři kousky tomuhle cizinci. (Zajde k FLORINDOVI.)*

**VRCHNÍ:** *Tak oni se znají a jsou to přátelé? To nemohli obědovat spolu?*

**TRUFFALDINO** *(vrátí se od FLORINDA): Tak copak je to?*

**VRCHNÍ:** *Anglický puding.*

**TRUFFALDINO:** *A kdo si ho poručil?*

**VRCHNÍ:** *Tvůj pán. (Odejde.)*

**TRUFFALDINO:** *Set sakra, co to je ten putynk? Voní to jedna radost a vypadá to jako sulc. A sulc, to je moje! Přesvědčíme se. (Vytáhne z kapsy lžíci, jí.) Sulc to není, ale daleko to do něho nemá. (Jí.) A vlastně je to ještě lepší než sulc. (Jí.)*

*Sluha dvou pánů, strana 86–87*

V této ukázce je dobře vidět, jaký jazyk autor používá a také dobře nastiňuje Truffaldinovu povahu a chování. Na první pohled patrný je hojný výskyt nespisovných výrazů: jančíš, semhle, tomuhle, putynk... Tyto obraty myslím textu značně přidávají na věrohodnosti – k prostému sluhovi se květnatá mluva nehodí. Je zde dobře vystižena i Truffaldinova tendence všem radit a prosazovat své, i když se v diskutované věci vůbec nevyzná. Z toho, že bez zaváhání začal pojídat cizí vypovídá o jeho chtivosti a bezohlednosti.

Svým tématem mi Sluha dvou pánů připomněl Moliérova Lakomce, kterým jsem se letos také zabýval. Lakomec byl na rozdíl od Sluhy dvou pánů vtipnější, děj byl pro mne přehlednější a byl také kompaktnější. U Sluhy dvou pánů se autor vyjadřuje rozvláčněji. Na druhou stranu je ale dílo po jazykové stránce mnohem srozumitelnější. Tím mi autor pomohl se lépe ponořit do příběhu. Rozhodně nechci tomuto dílu od Carla Goldonia upírat historickou hodnotu, ale pro mé vrstevníky nebude patrně příliš přitažlivé jako již zmiňovaný Lakomec.

## Zdroje informací:

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Sluha\\_dvou\\_p%C3%A1n%C5%AF](https://cs.wikipedia.org/wiki/Sluha_dvou_p%C3%A1n%C5%AF)

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Carlo\\_Goldoni](https://cs.wikipedia.org/wiki/Carlo_Goldoni)

[https://en.wikipedia.org/wiki/The\\_Servant\\_of\\_Two\\_Masters](https://en.wikipedia.org/wiki/The_Servant_of_Two_Masters)

<https://rozbordelkmaturite.blogspot.com/2019/04/sluha-dvou-panu-carlo-goldoni-il.html>

<https://rozbordelkmaturite.blogspot.com/2019/04/sluha-dvou-panu-rozbordelkmaturite-5/>

[https://en.wikipedia.org/wiki/Commedia\\_dell'arte](https://en.wikipedia.org/wiki/Commedia_dell'arte)

<https://www.csfd.cz/tvurce/72659-carlo-goldoni/biografie/>